

ضرورت دولت هم افزا

یادداشت سردبیر

دکتر سید علی علوی

فارغ از برآوردها یا وعده ها و شعارهای انتخاباتی ، واقعیت ها، حقیقت خود را به ما تحمیل می کنند. اینک دولت های روحانی پس از هشت سال به پایان خود رسیده و قوه مجریه کشور در اختیار رقیب چهار ساله او، آقای رئیسی قرار گرفته است. در این ویژه نامه برآنیم که نمایی واقعی را از عملکرد دولت های روحانی و آن چه به رقیب انتخاباتی چهار ساله خود تحویل می دهد ، ترسیم کنیم.

البته شاخص ها و نمایه هایی که بیشتر با اقتصاد و زندگی آحاد مردم در تماس است و به طور اجمالی در ویژه نامه پیش رو مرور می شود.

اما آن چه به طور خیلی مجمل می توان گفت این است که

آخرین دفاع روحانی

روحانی در آخرین روز کاری اش در دفاعی صریح از دولتش به نکاتی خاص اشاره کرد

حجت الاسلام حسن روحانی روز دوشنبه ۱۱ مرداد در آخرین گفت و گوی تلویزیونی خود در مقام رئیس جمهور با مردم و همچنین در نشست با مدیران ارشد دولتش به نوعی آخرین دفاع خود از دولت تدبیر و امید را بیان کرد که نکات جالبی دارد. وی در پاسخ به این پرسش که «شما سال ۹۲ با شعار رفع تحریم به کارزار انتخابات آمدید اما الان تحریم ها نقطه سر خط است و وعده هایی دادید که محقق نشد» بیان کرد: به سال ۹۲ بر می گردیم، من به مردم گفتم که از طریق دیپلماسی می توان تحریم ها را رفع کرد. این گره به جایی رسیده بود که به جنگ یا صلح ختم می شد. به گزارش فارس او گفت: در ۹۰ روز اول کار دولت به توافق موقت رسیدیم. توافق اول این بود که سالی ۲۰ درصد فروش نفت کاهش یابد ، متوقف شد و قرار شد حق هسته ای ما پذیرفته و بخشی از پول های بلو که شده آزاد شود.

آمریکایی ها به دنبال توافق منطقه ای و موشک
رئیس دولت دوازدهم گفت: این که امروز می گویند تحریم باقی است، مربوط به دولت دوازدهم است. یک نفر در آمریکا سرکار آمد که در تبلیغات انتخاباتی خود می گفت برجام را از بین می برم. مذاکره فقط بحث دولت ها نیست و در بخش تحریم، شرکت ها و بانک ها تاثیر دارند. آن ها اعتماد بالاتری می خواهند. روحانی تصریح کرد: آمریکایی ها به دنبال توافق منطقه ای و موشک بودند و ما ایستادگی کردیم. وقتی به دنیا می گوئیم فقط در بخش هسته ای مذاکره می کنیم باید محدودیت نتیجه آن را بپذیریم. بانک ها فقط به بحث هسته ای نگاه نمی کنند، به مسائل امنیتی هم نگاه می کنند. این مصوبه مجلس که یکی از موانع جلوی پای ما بود می گوید تمام تحریم ها برداشته شود. وی تصریح کرد: اگر میدان ما هسته ای شد مذاکرات فقط به تحریم های هسته ای محدود می شود، اما اگر می خواهید همه تحریم ها برداشته شود نظام باید مجوز می داد.

۴ سال اول رشد اقتصادی داشتیم
روحانی درباره وعده خود مبنی بر این که «کاری می کنم مردم نیازمند یارانه خود نباشند» خاطر نشان کرد: ما با چه توری دولت خود را شروع کردیم؟ تورم ما حدود ۳۳ و ۳۴ و تورم نقطه به نقطه ما حدود ۴۰ بوده است. من در همان مصاحبه اول گفتم ما به تورم تک رقمی می رسیم، در سال ۹۳ به ۱۵ درصد رسید و از سال ۹۴ تا ۹۶ تورم ما تک رقمی بود. وی تصریح کرد: اگر چهار سال اول را حساب کنید رشد اقتصادی ما بیش از ۴ است. ما هم در رشد اقتصادی و هم در تورم و اشتغال به رقم قابل قبولی رسیدیم. اما در ۹۷ که ترامپ از برجام خارج می شود و تحریم آمریکا بر می گردد نفت به طور کامل مورد تحریم قرار گرفت، هیچ کشوری جرئت نکرد با ما کار کند و ما با شیوه های خاصی توانستیم بخشی از نفت خود را بفروشیم. روحانی اظهار کرد: شما اگر ۹۲ تا ۹۶ و ۹۷ تا ۹۹ را کنار هم قرار دهید، دو مقوله جدا هستند و ایام کرونا هم مقوله دیگری است.

وضعیت کشور به لحاظ اقتصادی، چه اقتصاد خرد و چه اقتصاد کلان و چه وضعیت اجتماعی به گونه ای است که تاب آوری در آن به شدت پایین است. دولت سیزدهم و آقای رئیسی از همین امروز با واقعیت های سخت و روزمره ای درگیر است که ریشه در موضوعات زیر ساختی و مهمی دارد.

واقعیت های کف اقتصادی همچون قیمت نان ، صف مرغ ، قطعی برق ، قیمت لبنیات، کمبود روغن ، گرانی سیمان و کمبود کالاهای اساسی که ریشه در اقتصاد نفتی و صنایع فرسوده و نظام مالیاتی ناکارآمد و نظام بودجه ریزی رانتی و اقتصاد دلالی و متولی گری دولت در همه امور و ارز دولتی و بی عدالتی در توزیع ثروت و شعارزدگی و برنامه های عجولانه یک شبه و فساد شبه سیستماتیک دارد. موضوعاتی که اصلاح آن ها به طور مستقیم در معیشت و سفره مردم موثر است، با این تفاوت که در دو سه سال اخیر تاب آوری اقتصادی خانوار به شدت

در مواجهه با کرونا اقدامات خوبی شده است

روحانی درباره کرونا هم گفت: در بحث واکسن های خارجی آن ها حاضر بودند از مرحله سوم به ما واکسن بدهند، یعنی این که مردم ما وارد امتحان واکسن شوند، اگر این اتفاق می افتاد مشکلاتی ایجاد می شد. فعلا و در آینده از نظر واکسیناسیون شرایط ما خوب است، با کاری که در ماه های اخیر انجام گرفته است. موج که می آید دوره ای دارد که باید طی شود اما تلفات هم دارد. وی در باره سردرگمی دولت در کرونا گفت: راجع به کرونا به نظر من در ایران تصمیمات مهمی اتخاذ شد، از ستاد ملی کرونا گرفته تا موج هایی که پشت سر گذاشتیم.

روزانه ۱۳ تا ۱۴ ساعت کار کردم

روحانی درباره این که می گویند روحانی از جنس مردم نیست و خیلی شیک است اظهار کرد: ممکن است این اتهامات باشد. من در طول مدت هشت سال در ۲۴ ساعت به طور متوسط ۱۳ تا ۱۴ ساعت کار کردم. در ایام کرونا حداقل در هفته دو تا سه جلسه در باره کرونا داشتم. من در این یک سال و نیم کرونا اصلا از تهران خارج نشدم، این ها اتهامات بی اساس است و من حداقل شش بار به عسلویه سفر کردم.

اختلافاتی که روحانی نمی گوید

روحانی با بیان این که یک چیزهایی است که نمی توانم بگویم، تصریح کرد: حل مسائل کشور گاهی در اختیار قوه مجریه است، گاهی وقت ها تصمیماتی می گیریم که قوه قضاییه هم باید با ما همراه شود مثلاً من می گویم وزارت بازرگانی می خواهم و مجلس هم قبول می کند و به شورای نگهبان می رود و حالا قبول می کند یا نه، من نمی توانم به مردم بگویم این جا اختلاف نظر وجود دارد. طرح این مسائل برای مردم وحدت ملی را دچار مشکل و شکاف ایجاد می کند. وی اظهار کرد: ما مثلاً در باره اینترنت اختلافاتی داشتیم که به مردم نمی گوئیم. روحانی در باره مهم ترین پرونده های روی میز خود گفت: مهم ترین پرونده که در پست دولت سیزدهم قرار می گیرد، مسئله مذاکره است و هیچ راهی جز تعامل نیست.

موسسات اعتباری غیر مجاز با هزینه بسیار جمع شد

وی در پاسخ به این پرسش که شما امنیتی ترین فرد بودید اما اتفاقات امنیتی در دولت شما افتاد، گفت: ما تنش های نداشتیم که بیش از یک هفته بگذرد و نتوانستیم آن را مدیریت کنیم مثلاً موسسات اعتباری ریشه اش بر می گردد به تصمیم یک قاضی. از حکم یک قاضی آغاز و دولت ناچار می شود وارد شود. یکی از افتخارات دولت این است که ریشه موسسات مالی را جمع کرد و ما بیش از ۳۰ هزار میلیارد برای این موسسات هزینه کردیم.

از بانک مرکزی قرض نگرفتیم

وی در باره کسری بودجه بیان کرد: اگر این را رئیس سازمان

کاهش یافته است.

موضوعی که به نظر می رسد حداقل باید در آن به چند نکته توجه کرد:

• در میان گذاشتن شرایط کشور به طور شفاف و صریح و صادقانه با مردم

• برنامه ریزی دقیق کارشناسانه

• هم افزایی و اجماع همه اجزای قدرت و حاکمیت با رویکرد هم افزایی

• همراه کردن بخش خصوصی برای حل مشکلات کلان که طبیعتاً بدون تأمین منافع میان مدت میسر نیست

• تعیین تکلیف موضوع مذاکرات با بررسی دقیق و دور از نگاه های احساسی و شعاری و مبتنی بر تصمیم کلان نظام

موضوعاتی که جز با اراده همه اجزای حاکمیت بر هم افزایی و چشم پوشی از منافع کوتاه مدت با منافع بخشی و پذیرش تصمیم های سخت و احیای اعتماد عمومی میسر نخواهد بود و به نظر می رسد شخص آقای رئیسی ظرفیت آن را داشته باشد که ترکیبی متوازن از واقع بینی و آرمان خواهی راه حل آن است.

برنامه و بودجه بود می گفت ما اصلا کسری بودجه نداریم. ما و مجلس در کسری بودجه سهیم هستیم، ما از پایه پولی و استقراض از بانک مرکزی استفاده نکردیم، ما از مردم استقراض کردیم.

ریشه مبارزه با فساد، شفافیت است

روحانی درباره بحث فساد و اهتمام نداشتن دولت در این زمینه اظهار کرد: اعتقاد من این است که فساد تنها در سایه شفافیت از بین می رود. فساد در تاریکی به وجود می آید و برای مبارزه باید روی آن پروژکتور گرفت. وی افزود: دادگاه های ما به پرونده ها رسیدگی می کنند اما حل نمی شود. ریشه حل این مسئله شفافیت و اطلاع رسانی است. یکی از دلایلی که گفتیم فضای مجازی باید توسعه یابد این بود. سامانه مهم تجارت را که مصوب کردیم ، یکی از کارهای ما این بود که از ابتدای ثبت کالا همه چیز مشخص باشد و همه بتوانند رویت کنند. دولت الکترونیک را در دولت خود از ۱۰ درصد به ۷۰ درصد رساندیم و ریشه مبارزه با فساد شفافیت است.

کار فرهنگی و علمی می کنم

روحانی بیان کرد: از سال ۴۱ به عنوان سرباز کنار انقلاب بودم اما کار من عمدتاً فرهنگی بوده است. اگر چه سابقه امنیتی من بیشتر می چربد اما من دنبال کار علمی و فرهنگی هستم. روحانی در بخش پایانی سخنانش گفت: مواردی بوده که انتظار مردم را برآورده نکردیم و یک عامل آن تحریم و جنگ اقتصادی و کرونا بود اما طرح های بزرگی چون احیای دریاچه ارومیه و صادرات نفت از دریای عمان و افزایش پتروشیمی و فولاد را داشتیم و هر پنج شنبه افتتاح داشتیم و ۸۸ افتتاح ملی داشتیم. روحانی در پایان از مردم بابت ضعف های دولت عذر خواهی کرد.

فرمانده ای بدون سرباز و اسلحه

یک روز پیش از این گفت و گو، روحانی در نشست با مدیران ارشد دولت هم گفته بود: «روزهای ابتدایی این دولت امید مردم در اوج بود، تدبیر هم در سایه امید آسان تر است از تدبیر در سایه فشار جنگ و سختی ها. آن روز، روز امید مردم بود، آثار آن امید را در انتظارات مردم به خوبی مشاهده می کردیم.» او در ادامه با بیان این که به دشواری و پیچیدگی کار وزیر خارجه و دستگاه دیپلماسی واقف است، افزود: «فکر نمی کردیم آمریکایی ها به این راحتی برجام را زیر پا بگذارند.» رئیس جمهوری همچنین گفت که «بینی و بین ا... دولت کوتاهی نکرد» و تصریح کرد: «در جنگ اقتصادی فرمانده بدون سرباز و بدون اسلحه بودم.»